

GAZETA POZNANSKA.

Nro. 88.

w Srodę dnia 4. Listopada Roku 1807.

z Poznania d. 3. Listopada.

Wczoray po południu przybył tu JW. Zajączek Administrator Jeneralny Poczt Xięzstwa Warszawskiego, i jutro uda się w dalszą podróż do Kargowy, gdzie czekać będzie na przybycie Nayaśniejszego Króla Jmci Saskiego Pana naszego.

W Niedzielę przejeżdżał tu tędy JW. Hrabia Potocki z Dreżna z powrotem do Warszawy.

W tych dniach przejeżdżać już będzie pierwsza część ekwipażu Królewskiego do Warszawy. Przysposobienie do przyjęcia Nayaśniejszego Pana, dzieją się tu i w innych miejscach z naywiększą czynnością.

z Warszawy d. 23. Października.

Dopełniając nadzwyczajne zdarzenia, w które niniejszy wiek tak jest obfitym, ziawił się w wyższych strefach nad ziemią gość, który już nie przeraża trwogą wszystkich iey mieszkańców, iak w czasach grubey niewiadomości, pochodzącey z zaniedbania nauk przyrodzenia; ale iedniący im rozkosz umysłową i szlachetną wzniosłość, gdy się pomni, że człowiek wyznaczając bieg globom nieba i przepowiadając fenomena na nim się zdarzające, odkrywa nieiako zasłonę części stworzenia i rozciąga swe panowanie na przyszłość.

Niniejszy iednak kometa, którego i nie uzbroionym okiem przy pogodnych wieczo-

rach w zachodniej stronie nieba wyraźnie widzieć można, nie należy do tych przepowiedzianych komet. — Przyłączam tu list o nim, tym chętniey, że wskazuje wiadomość konstellacyi w oficjaliscie, nie mającym ani czasu, ani powołania do zaprzatania się podobnemi przedmiotami.

„Chociaż nieznaiony, mam honor udzielić WP. me dostrzeżenia od trzech dni czynione, które mu może posłużyć do astronomicznych obserwacyi iego.

„Dnia 20. t. m. postrzegłem gołym okiem kometę, ku zachodowi znajdującę się w konstellacyi Herkulesa. — Przyłączam tu idealny rysunek położenia tego komety iakem go widział w dniach 20., 21. i 22. c. — Zostając z szacunkiem i t. d. — Z Kebylki dnia 23. Października.”

Czyszkowski.

Cesarski Oberzolleinehmer

Uważałem i ia też kometę w następujących dniach, to iest: 22., 23., 24., własnym małym teleskopem i tubem ziemskim Dollanda, znajdującym się w zbiorze instrumentów fizycznych, należących do Liceum Warszawskiego. — Lecz gdy nie masz dotąd w tey stolicy obserwatorium, ani instrumentów do czynienia obserwacyi astronomicznych, trzeba to ziawienie przyrodzenia, iako i wiele innych ważnych często się pod okiem naszym zdarzających, albo całkiem pominąć milczeniem, albo po-

dobnym nad niemi odprawiać swe uwagi spozobem, jak one uczynił nasz obercelnik: któremu tu me podziękowanie za doniesienie i dobrą opinią głośno oświadczam.

Powiem więc z nim, że pomieniony kometa jest w konstellacyi Herkulesa, a szczególniey znajdował się dnia 20. c. pod gwiazdą stałą gamma Herculis, dnia 21. nad tą gwiazdą, to jest wyżej między nią i gwiazdą betha, toż i w dniach następujących, lecz coraz wyżej tak, że dnia 24. już był nad gwiazdą betha, biorąc bieg ukośny względem pomienionych zech gwiazd i kierunek drogi między bardzo znacznemi pierwszego porządku gwiazdami stałemi Lucida Lyrea i Alpha Aquileae. — Obydwie pierwey wspomniane gwiazdy, znajduią się na ramieniu Herkulesa; po prawey stronie zaraz na przeciwko widać konstellacyą węża, a szczególniey gwiazdy stałe na jego głowie znajdujące się, zaś nad tą jest bardzo wyraźna i znaczna konstellacya korony północney (corona borealis) tworząca koło. —

W Teleskopie światło jest bardzo sprężne, jasne i iaskrawe nakształt dyamencików gwiazd stałych, z mgłym, i że tak powiem bawelniastym światłem komety. zajmującego znaczne miejsce w samym ziarnie n. p. blisko pół cala uważanego w odległości iedney stopy. — Tak nazwany ogon komety obrocony ku wschodowi jest dowodem, że kometa już w koło słońca przelecieć musiał. — W rozległości swęj przewyższa samą głowę komety blisko 6 razy, coraz jest słabszym i niżnie całkiem w swym przedłużeniu. Dychtowność czyli mięszość ogona jest w stosunku odwrotnym odległości od słońca; i osobliwością od czasu komety od roku 1744 niewidzianego, jest rozdwojenie ogona, zaczęwszy w małym od głowy oddaleniu na dwie odnogi. — Pomiędzy flotą obłoczkową tych ramion, widać gwiazdy stałe. — Sam ogon ma małe zakrzywienie wklęśle ku słońcu.

Z biegu komety wnieść można, że długo jeszcze będzie widzialny, jeżeli światło jego raptem nie zniknie.

Na tych uwagach przestać trzeba nie mając instrumentów, ani gwiazdalni. — Jest to nowa okazya przypomnienia ich potrzeby, dopełniająca oraz owe z powodurozmiarów kadastrowych w Liście VII. Korrespondencyi narodowej znajdujące się.

Józef Łęski.

z Warszawy d. 26. Października.

JW. Marszałek Davout wyjechał stąd dziś rano do Skierniewic.

Na dniu dzisiejszym stanął tu w Warszawie, pierwszy transport armiar z parku w Poznaniu zebranego, a przez N. Cesarza Francuzów Xięstwu Warszawskiemu odatpionego.

JO. Xiążę Minister wojny, odebrał dziś od woyska Polskiego tu konsystującego, przysięgę wierności N. Królowi Panu naszemu Miłościwemu; poczym woyska rozmaite odprawiały przy Ujazdowie manewra.

Minister Sprawiedliwości.

Chcąc ile możliwości wskazać drogę wszystkim pragnącym gruntownie poznać *Kodex Napoleona W.* i ułatwić wstęp do nabycia obszerniejszych w nauce prawa wiadomości; postanowił tymczasowo, nim inne w tej mierze od Najjaśniejszego Króla i Xiążęcia wyda urządzenia, otworzyć stosowne do tego Collegium.

W przeznaczonych na rok pierwszy kursach, szczególny na to miany był wzgląd, aby zaradzić naynaglejszey potrzebie poznania *Kodexu Napoleona W.* który podług Konstytucyi ma być zbiorem praw dla Xięstwa Warszawskiego. Wezwani prreto i uproszeni zostali światli mężowie, którzy poświęcając się tej publiczney usłudze, w osobnych godzinach czytać i wykladać będą:

- 1) *Kodex Cywilny Francuzki.*
- 2) *Teorya Prawa Kryminalnego.*

3) *Teorię postępowania prawnego
Cywilnego i Kryminalnego.*

4) *Kodex postępowania Cywilnego
Francuskiego.*

Znajądą w tym ustanowieniu rzetelną pomoc wszyscy, chcący mieć wstęp do sądow-
nych urzędów, do których bez należytego
uświadczania znajomości prawnych przystę-
pować nie można. Odświeżą i ugruntują
pamięć, którzy się już dawniej tej nauce
oddali, a przytomność na kursie samych na-
wet urzędników, którzy biegłości swojej w
tym obszernym zawedzie dają publiczne do-
wody, tę nową przydają im chwałę, że innych
przykładem swoim zachęcają.

Gdy rozliczne wielu osób zatrudnienia,
przywiązane do sprawowanych przez nie obo-
wiązków, mogłyby mimo chęci być im na
przeszkodzie do korzystania z tego postano-
wienia; wybrane przeto zostały godziny, któ-
re od innych wolniejszych się zdają, iako to:
*W dni Niedzielne od godziny 10. do 12. w
inne zaś dni od 4. do w pół do 6. po połu-
dniu.*

Każdy słuchać może kursu bezpłatnie.

Otworzone będzie kolegium dnia 3. Li-
stopada r. b. w pałacu Ministra Sprawiedli-
wości w sali do tego wyznaczonej.

Pragnący *ciagle uczęszczać* i być przy-
tomni domaczeniu i objaśnieniu w przed-
miotach wyżej wzmiankowanych, raczą po-
dawać imiona swoje do Kancellaryi Ministra
Sprawiedliwości. — Działo się w Warszawie
d. 16. Października 1807.

Ludwik Osinski, Sekr. Minis. Spr.

z Gdańska d. 6. Października.

Przed kilku dniami dał nam się widzieć
okręt liniowy Moskiewski, który się zdawał
przez szturm mocno być uszkodzony. Je-
nerał Gubernator Rapp wysłał zaraz oficera
naprzeciw niemu, ofiarując mu wszelką po-
moc, iakiey tylko stosunki jego krytyczne
wymagały.

Kommissarze Francuzcy, Sascy, Pruscy

i Gdańscy mają się wkrótce zgromadzić
w Elblągu dla ostatecznego ułożenia wszy-
stkiego, co się tyczy granic naszego Terri-
torium.

Pierwszy regiment Francuzkich buzarów
zabrał w tych dniach okręt Angielski, za-
pasami budowniczymi wyładowany, które
nawatność o kilka mil ztąd pod same brzegi
zapędziła.

z Magdeburga d. 18. Października.

Miasto i Xieztwo Magdeburg mają za-
płacić nadzwyczajny podatek wojenny, wy-
noszący od każdej morgi roli 12 dgr. od mor-
gi łąki 6 dgr. od bydłęcia rogatego 1 talar od
owcy 3 dgr. Obywatele niebawący się rol-
nictwem należec będą w innym stosunku do
opłacenia rzeczzonego podatku.

Od Menu d. 18. Października.

Pisma publiczne mówią, iż sprawa z Por-
tugalią ułatwioną została pod pewnymi wa-
runkami tak dalece, że już żadne obce woj-
sko do krajów teyże niewkroczy.

Zbroienia Francuzów przeciwko Anglii
coraz bardziej się powiększają.

z Hanoweru d. 18. Października.

Gwardya Cesarsko - Francuzka, która
w Hannowerskiem przez 6 tygodni ciągle sta-
ła, udała się już w marsz przez Göttingen,
Kassel, Worlem, Kaiserslautern, Mogun-
cyą i t. d. do Paryża.

z Rzymu d. 26. Września.

Kardynał Bajano wyjechał w Poniedzia-
łek z rana do Paryża. Celem jego podróży
jest ułożenie konkordatu Niemieckiego.
Podeszłość znaczna wieku jego, i słab ść
zdrowia niepozwalają mu prętkiey jazdy;
nawięcey 2 mile na dzień może uiechać.
Obawiają się przeto, aby z tego powodu za-
warcie konkordatu dla katolickich Niemczech
nazbyt przedłużonem nie zostało.

z Wiednia d. 10. Października.

Moskale bardzo wolnym ustępują kro-
kiem z Wołoszczyzny. Dnia 13. Września
oddaliła się przednia straż z Bukarestu, gdzie

11. tegoż miesiąca imieniny Cesarza Alexandra z wielką okazałością obchodzone. Po między mieszkańcami Bukarestu panuje znaczna troskliwość względem przyszłego ich losu.

z Wiednia d. 22. Październiku.

Dzisiejsza gazeta nadworna donosi z Turczeka, co następuje: Moskale ustąpili już z Wołoszeczyzny, lecz z Multan ieszcze nie, lubo i ostatnią prowincją podług traktatu Tylżyjskiego do 1. Października opuścić mieli. Z témwszystkiem здаie się, że i tu woyska ich ku granicy się ściągają. Jenerał kwatermistrz Suchtelen wyjechał w celu przyspieszenia ich marszu do Bukarestu, a Xiążę Proserowski ma odtąd mieć najwyższą komendę w tamecznych okolicach. Xiążę Ypsilanti bawi ciągle w Bukarescie; wielu z jego przyjaciół zasiada w nowo ustanowionym dywanie.

Przeniesione do Sylistryi negocyacye mają, iak słyhać, w Paryżu być kontynuowane.

Dnia 10. z. m. oddaliła się flotta Moskiewska pod Wiceadmiralem Siniavin z pod Dardanellów, którym nowa flotta Angielska pod Admiralem Calder mocno grozi.

W Turcyi Azyatyckiej nowe panują zamieszania. Aleppo, dotknięte mocno klęską powietrza, powstało przeciwko swemu Baszy; Gubernatorowie Damaszk i St-Jean Acre rozpoczęli pomiędzy sobą wojnę, niszcząc wszystko i rabując szczegulniey w Jeruzolimie. Aly Basza Bagdadu zamordowany został od swego Kiaja, który nie tylko urząd jego, ale też wszystkie jego bogactwa sobie przywłaszczył.

Dnia 23. z. m. został łomacz Porty, Xiążę Alecco Succo, iako zdrajca ścięty; Soliman Aga, naczelnik Janiczarów, jest udużony a Mustafa Aga do Cypru wygnany.

z Kopenhagi d. 12. Października.

Wszystko tu tak podrożało, że nam bardzo przykro będzie wytrzymać zimę, jeżeli

nam żegluga [wolna] wkrótce niebędzie przywrocena.

Oficer Angielski od artilleryi pisał do Londynu co następuje: Chleb, który iemy w Seelandyi, iest tak ezarny iak inkaust, a tak twardy iak kamień. Dla tego myśl już sama, że wkrótce powrociemy do Anglii, musi nam być tém przyjemniejszą.

Słyhać, iż Król Szwedcki został najwyższym naczelnikiem wszystkich woysk w Seelandyi. Głoszą także, iż flotta Szwedzka pod zupełną dyspozycją Anglików ma być oddana.

Twierdzą, iż Król Szwedzki 20,000 woyska posiłkowego Angielskiego miał żądać i że zamiast przeczoney liczby tylko 10,000 do jego kraju wysłać obiecano.

Rozmaici oficerowie Angielscy zapewniają, iż cała ich artillerya do Szwecyi na zimowanie się uda.

z Kopenhagi d. 20. Października.

Jeszcze wczoray powinnyby były nasze woyska odebrać cytadelę podług kapitulacyi, lecz dla burzliwej pogody, wstrzymującey przeniesienie korpusu ich od 5000 pod Charlottenlund stojącego, przedłużone iest zamieszkanie ich u nas do 24. godzin. Wczoray wieczorem opuściły woyska Angielskie nowy, a dziś zrana o godzinie 4. stary Holm; dziś około południa nakoniec obieły woyska nasze cytadelę w zupełne posiedzenie. Wczoray obsadziła gwardya straż zamku Frydrychsberga a dziś zaciągnię na iey miejsce korpus mieszkańców tutejszych i studentów. Poczynione już są wszelkie przygotowania do odparcia nowego ataku; wszystkie woyska, niewylaczając pospolitego ruszenia i korpusu strzelców znajduią się znów pod bronią, i są w części wykomenderowane ku brzegom morza. Wszystkie baterye nadmorskie obsadzone są mocno armatami.

Ciągle tu głoszą, iż część woyska Angielskiego do Schonen pomaszeruje; Król

Szwedzki ławi teraz w Helsingör, gdzie także główna kwatera Lorda Cathartbydź ma. Donoszą oraz z Helsingör, iż wszystkie Angielskie familie a mianowicie Konsul Angielski z żoną do Szwecyi się wynoszą.

z Filadelfii d. 30. Sierpnia.

Sama tylko Pensylwania przystawiła w przypadku wojny z Anglią 15635 milicyi, która jest na 25 regimentów podzielona, ćwicząc się nieprzerwanie w mustrze. Wszystkie stany zjednoczone mogą bez żadnego uciążenia stawić 200,000 milicyi, jeżeliby do wojny z Anglią w samej rzeczy przyiść miało. Cała rzeczpospolita nie ma żadnej armii stojącej, a zatem milicya jest iey równie potrzebna iak przygodna, czego zaśnią dokazać można, o tém świadczy dawniejsza wojna toczona z Anglią o naszą wolność.

z Londynu d. 1. Października.

Nasza gazeta nadworna wyszczegulnia naszą potęgę nadmorską, iak następuje:

W kanale Angielskim i Irlandzkim: 29. liniowych okrętów, 34 fregat, 3 szalupy i 54 kutrów; w Dünen i na północnym morzu: 28 liniowych okrętów, 1 okręt od 50 armat, 25 fregat, 61 szalupów, 75 kutrów; pod brzegami Hiszpańskimi, Portugalskimi i pod Gibraltar: 7 liniowych okrętów, 1 okręt od 50 armat, 5 fregat, 11 szalupów, 7 kutrów; na śródziemnym morzu: 16 liniowych okrętów, 2 okręta od 50 armat, 19 fregat, 17 szalupów, 3 kutry; nad brzegami Afrykańskimi: 1 fregata, 1 szalupa; W Indyach zachodnich 3 liniowe okręta, 1 okręt od 50 armat, 11 fregat, 25 szalupów, 24 kutrów; pod Jamaiką: 1 liniowy okręt, 1 okręt od 50 armat, 10 fregat, 10 szalupów, 10 kutrów; w Ameryce i nowej ziemi: 2 liniowe okręta, 2 okręta od 50 armat, 12 fregat, 15 szalupów, 5 kutrów; w Ameryce południowej: 3 liniowe okręta, 1 okręt od 50 armat, 6 fregat, 3 szalupy, 7 kutrów; pod przyłaskiem dobrej nadziei: 3 liniowe okręty, 1 fregata, 3 szalupy, 1 kuter; w Indyach

wschodnich: 10 liniowych okrętów, 2 okręta od 50 armat, 25 fregat, 6 szalupów, 4 kutry; w portach: 14 liniowych okrętów, 3 okręty od 50 armat, 25 fregat, 40 szalupów, 37 kutrów; okręta od straży; 4 liniowe okręty, 2 okręty od 50 armat, 3 fregaty, 2 szalupy; okręty szpitalowe i aresztowe: 23 liniowe okręty, 4 okręty od 50 armat, 6 fregat, 2 szalupy; na zwyczajnych stanowiskach: 45 liniowych okrętów, 13 okrętów od 50 armat, 61 fregat, 48 szalupów, 6 kutrów; niespuszczonych jeszcze jest okrętów: 44 liniowych okrętów: 17 fregat, 17 szalupów, 7 kutrów; Ogółem więc 232 liniowych okrętów, 33 okrętów od 50 armat, 259 fregat, 292 szalupów i 251 kutrów, czyli 1067 wojennych okrętów.

z Londynu d. 5. Października.

W przeszły Poniedziałek odprawiono kilkugodzinną radę gabinetową z powodu zachodzących z Ameryką nieporozumiałości. Naprzód naradzano się względem odpowiedzi, która ma być dana posłowi Amerykańskiemu, Jmć Panu Monroe, na podaną od niego notę, a potem względem środków, które mają być przedsięwzięte w skutku dekretu Hollenderskiego, wszystkie porta Hollenderskie przed nami zamykającego. Obawiamy się, aby się to samo nie stało z wszystkimi Portami Europejskimi, do których Francya wpływ ma, tak dalece, iżby żaden okręt, paszportem Angielskim opatrzone, nie miał do nich przystępu.

Rozmaite wiadomości.

W Memlu wyszedł d. 9. Października Edykt Króla Pruskiego, znoszący wszelkie dotychczasowe prerogatywy szlachty względem posiadania dóbr ziemskich w krajach Pruskich. Każdy obywatel i mieszkaniec ma prawo nabywania i kupowania lub sposobem zastawu posiadania dóbr rzeczonych jakiegokolwiek rodzaju. Również i szlachta ma wolność prowadzenia wszelkich procedurów wiejskich. Zgoda wszystkie stany są co do

sposobów nabywania i pomnożenia majątku zupełnie zrownane. Poddaństwo jest uchylone tak, że od S. Marcina roku 1810. cale już w krajach Pruskich miejsca mieć niebędzie.

Dnia 17. Października przybył Pułkownik Marion z Paryża do Króla Württembergskiego z doniesieniem, iż Król Westfalii z małżonką swoją d. 20. t. m. z Paryża wyedzie, między 25 i 26. do Stuttgartu przybędzie i ztamtąd w dalszą do Kassel uda się podróż.

W Hamburgu obawiano się znaczney odmiany w handlu, gdyby się sprawdzić miało że dwór Portugalski do Brazylii wylechał i że Anglicy w Lissabon wylądowali.

Osiadłości terazniejsze Francyi wynoszą 11,580 mil kwadratowych, które 35 do 36 milionów ludzi obeymują. Prócz tego ziemczona jest Francya przez przymierza i t. d. z Portugalią, Hiszpanią, Hollandyą, Szwecyą, Włochami i państwami należącymi do ligi Reńskiej, które ogółem do 24000 mil kwadratowych kraju i 49 do 50 milionów mieszkańców liczą.

Francya ma zatem na zawołaniu swoim mnóstwo narodów niemal jeszcze większe, iak jest sama w sobie. Wszystkie te narody, już przez wdzięczność, już też przez ich najistotniejsze interessowanie do niej przywiązane, składają względem reszty Europy, którą co do kunsztu, wiadomości, przemysłu i bogactwa daleko przewyższają, ogromną siłę, której żadne przegradzające państwo, iak np. są Prussy, Austrya lub owa północno włchodnia potęga łatwo szkodzić nie może.

Mimo tego wszystkiego jednak powie dzieć można, iż *Napoleon* dzieło swoje na pół dopiero ukończył; iego leniusz wielki dokończy ie zupełnie. Niechodzi zaś rzecz o nowe zdobycze, lecz tylko o nowe środki, aby przewyższająca potęga Francyi utwierdzoną i dla iego przyszłych następców zapewniwą została. To iedynie zawisło od systema-

tu politycznego, dotąd jeszcze tajnego, i od stosunków, w iakich na przyszłość narody z Francyą sprzymierzone lub pod iey protekcyą zostające osadzone bydz mają. Bo co waleczność przez sto wygranych batalow uzyskała, to może przez ieden błąd gabinetu bydz stracone. Przyszła postawa Francyi w stosunku do iey sprzymierzonych i pod iey protekcyą zostających będzie zatem ważniejsza dla historyi i dla ludzkości, niżeli wszystkie olbrzymie zwycięstwa pod Marengo, Austerlitz i Jena.

Historya niema tylko dwie epoki, które by do terazniejszych czasów przyrównać można, to iest: dawną Rzymską uniwersalną Monarchią i Państwo W. Karola. Maxymy panowania, którymi się kierowały obydwa rzeczone mocarstwa, chcąc utwierdzić swą wielkość, znaiome są dobrze twórcy Cesarstwa Francuzkiego. Lecz systema onychże niemoże cale bydz pogodzone z stosunkami cale rozmaitymi naszego czasu.

(Dalszy ciąg potém.)

Ciekawą wieścią między innymi iest, iż Porta Ottomańska pokoy z Anglią zawarła.

OBWIESZCZENIE.

Stosownie do ustawy z woli Najjaśniejszego Fryderyka Augusta z Bożey Łaski Króla Saskiego Xięcia Warszawskiego, pod dniem 22. Październik wydanej w następującem Brzmieniu. Fryderyk August z Bożey Łaski Król Saski Xiąże Warszawski.

Do Izby Administracyi Departamentow Krayowych. Kiedy znaczna liczba oficerow Pruskich rodaków i obcych, po ukończeniu wojny, ze służby uwolnionych, niedawny wiadomości osobie zwierzchniej władzy woyskowej, ani policynej Xięstwa Warszawskiego, po kraju się rozeszła, i w różnych iego stronach przebywce, a my Król obowiązani iestemy wiedzieć, o wszystkich nowo przybyłych, w celu obmyślenia każdemu bezpieczeństwu i opieki: zalecamy Izbowi Administracyjnym Departamentow, aby rozkazały Izbowi swoim wykonawczym i magistratom, iżby obwiściwszy każdego z oficerow od woyska Pruskiego odpuszczonych, w powiatach ich respective osia-

dłych mieszkających, albo przebywających, o nieuchronnym potrzebie nieodwłocznego stawienia się w Izbie Administracyjney Departamentu, gdzie mieszkają, albo chcą przebywać, dla uwiadomienia iey o sobie, i zyskania od nięj urzędowego na piśmie upoważnienia, które by okazane zwierzchnościom obywatelskim i wojskowym, czyniło ich bezpiecznemi, zporządkowały ich listę, i te Izby Administracyjnym swoich Departamentow, natychmiast, a Izby Administracyjne Ministrom Naszym Woyny i Policyi, na dzień 31. miesiąca roku teraźniejszy, niezawodnie odesłały, i ostatniego dnia każdego miesiąca z wyrażeniem przychodu, i odchodu odsyłały; taka lista przez Izby Wykonawcze powiatowe i Magistraty Izbom Administracyjnym Departamentow podać się ma, powinna obejmować rubryki następujące: 1) Imię i Nazwisko; 2) miejsce pobytu; 3) ząd rodem; 4) jaką miał szarżę w wojsku Pruskim; 5) długo w nim służył; 6) dlaczego wyszedł ze służby; 7) data wyjścia ze służby; 8) Czy ma wolą służyć wojskowo. Oprócz tego Izby Administracyjne uwiadomią z swojej strony w pismach publicznych wszystkich oficerow pruskich, bądź kraiowcow, bądź obcych, po ukończonej wojnie, do Departamentu ich przybyłych, aby się przed nimi stawili, dla dania sprawy o sobie, podług wyrażonych wyżej zapytań, i dla zyskania urzędowego pobytu ich na piśmie upoważnienia, bez którego, gdyby na wezwanie zwierzchności obywatelskich, albo wojskowych okazać go nie mogli, będą areszowani. Obowiązek jest ważny, i żadney odwłoki niecierpiący, który pilnemu wykonaniu Izby Administracyjney poruczał, zalecamy im, żeby żadaną listę oficerow Pruskich, każda respective, na dzień 31. miesiąca i roku teraźniejszego, Naszym Ministrom Woyny i Policyi, nie omylnie odesłały, i dnia ostatniego każdego miesiąca, z wyrażeniem zasług odmiar, odsyłały, pod osobistą odpowiedzią. Gdyż taka jest Nasza wola, do której stosować się macie.

Dan w Warszawie dnia 22. miesiąca Października roku 1807.

Józef Xiążę Poniatowski,
Minister Woyny.

A. Potocki, Minister Policyini.

wzywa Izba Administracyi Publiczney Departamentu Poznańskiego, wszystkich bywających w wojsku Pruskim oficerow, a w departamencie tutejszym bawiących się, ażeby dla własney ich osob. spokojności i uniknienia nieprzyjemnych wypadkow, niezwłocznie na dzień 15. miesiąca Listopada r. b. w Izbie Naszey przed Um. Assesso-

rem Moszczeńskim stawili się, i na zapytania się tegoż odpowiedzieli. W Poznaniu dnia 30. Października roku 1807.

Izba Administracyi Publiczney Departamentu Poznańskiego.

O B W I E S Z C Z E N I E.

W Imieniu Kommissyi Rządzącej Izba Administracyi Publiczney Departamentu Poznańskiego.

Odebrawszy zalecenie od J.W. Ministra Skarbu, względem używania Stemplowego Papieru w wszelkich interessach prywatnych, które jest treści następującej: Minister Skarbu.

„Manipulacyą żesłego rządu Pruskiego, względem dochodow publicznych Kommissya Rządząca zachować i utrzymywać uchwaliła, a gdy dochód z stemplowego papieru znacznie jest w niniejszey do skarbu percepcyi zmniejszony, Minister Skarbu, iako publicznych dochodow stróż i dostrzegacz, rekwiruie Izbę Administracyi Publiczney Departamentu Poznańskiego, aby nie tylko w Izbie swej ustanowiła, i nieodżownie dostrzegać przykazała, ale w całym okregu departamentu swego, wszystkim pośrednim władzom, Magistratom, i urzędom zaleciła, iżby wszelkie (wyiawszy urzędowe między Magistraturami) od kogo bądź z partykularnych przełożenia, noty, memoryały, supliki, na papierze właściwego stępla były podawane; podobnież, aby wszystkie umowy, kontrakty, bądź iakiekolwiek zawierane transakcyje, na papierze stępla wyrównyującego summie ugodzoney, na koszt stipulanta, pisane były, pod nieważnością czynności. Niezwłoczne niniejszego zlecenia dopełnienie, Minister skarbu zaleca.” Działo się w Warszawie dnia 10. Października roku 1807.

(L.S.) Tadeusz Dembowski M.
S. Sokółowski, Sekretarz Jeneralny.

Takowe, aby tém pewniey do powszechney doysć mogło wiadomości, w gazetach umieścić kazała. W Poznaniu dnia 17. Października 1807.

Obwieszczenie. Mam honor oznaymić publicznie: że iwsza i nayznakomitsza część kodexu Ordynacyi Sądowey Pruskięj wyszła z druku. Wzywam przeto i zapraszam Ichmość Panow Prenumeratorow, aby ją odemnie odebrać i przysyłać po nie raczyli. Jest ozdobiona wyobrażeniem P. Goldbeck bywszego Kancelarza Pruskiego, iako Prezesa kommissyi Prawodawczey, nad wydokonaleniem Praw r. Monarchii pracując. Ważne i wyborne tego Państwa ustawy, mimo iego upadek, mieć będą zawsze prawo do powszechnie-

go szacunku; a każdemu z Polaków dobrze myślących, o los języka i Literatury Oczyszczonych troskliwych, miło jest zapewne widzieć ie przełożone na Język Narodowy, zwłaszcza, iż ich długo jeszcze w pomoc, i przez wzgląd na dawne pod obcym Rządem toczące się interesa, potrzebować będziemy. Ten był zamiar, ten cel wpodięciu téj ważnéj i rozciągłéj pracy, za którą w nagrodzie zyskuję drogie sercu memu przekonanie, żem współziomkom i Publicznosci Narodowéj pożytecznie usłużył. Ponieważ znaczne téj Edycji koszta, nie dozwalaia mi przestać na cenie, jaką w Prospekcie zamierzyłem, raczą przeto, tak ci, którzy teraz dopiero na całe dzieło w trzech Tomach zechcą prenumerować, iako i ci, którzy dawszy zapisać swe Nazwiska w listę Prenumeratorów, pieniędzy dotąd nie nadestali, raczą dobrotnie uleść konieczności, podniesienia ceny tego dzieła, które teraz zł. 54 w grubéj monecie kosztuje. O nabycie onego do mnie i do Wgo *Pstrokońskiego* Pisarza Aktowego w Sieradzu, w listach frankowanych, za zapłatą w gotowiznie udawać się upraszam, oświadczając, że dla mniéj zamożnych czyni się tę łatwość: iż biorący teraz to dzieło, tylko zł. 36 płaca, a resztę przy odbieraniu Tomu II. odemnie lub wzmiankowanego kolektora (który powodowany szlachetną gorliwością o los naszéj Literatury i zachęcał mię do przedsięwzięcia téj pracy, i w iey wykonaniu świadczył mi znakomitą pomoc, dopłacić będą obligowani. O wyśiciu dalszych Tomów oznaymia *Gazety krajowe*. Po ukonczeniu druku *Kodexu Ordynacyi*, wzięte będzie pod Prasę *Prawo powszechne Pruskie*, w języku Polskim, również nam potrzebne i użyteczne, jeżeli się zbierze lista prenumerujących, choć połowie kosztów druku odpowiadająca — Prenumerata wynosi na 4 Tomy z rejestrem metodycznym taler. 10. Jest także w druku *Ordynacya hipoteczna Pruska* wraz z niektórymi późniéj dla krajów niegdys pod Panowanie Pruskie podeszłych przez Rząd danemi w téj okoliczności urządzeniami. Kosztuje na prenumeratę zł. 6, późniéj zł. 9. Można na te dzieła prenumerować u mnie tudzież u Ichmość Panów *Zmichowskiego*, Sekretarza Ministeryi Sprawiedliwości w Warszawie; *Pstrokońskiego* w Sieradzu; *Karpińskiego* Profesora w Kaliszu i *Topińskiego* Adwokata w Poznaniu. W tych wszystkich przedsięwzięciach jedynie dobro i pożytek publiczny za cel mających, w tych pracach, na których przepędziłem mą młodość, używałem do tych czas dobrotniego wsparcia mych szlachetnych Przyjaciół i światłych współziomków, którym za nie publi-

czną oświadczając wdzięczność, upraszam, aby mié i na dal radą, pomocą i udziałem swych światów zasilać raczyli. W Warszawie dnia 21. Października roku 1807.

Ignacy Stawiański,
Adwokat Sądu Appellacyjnego Departamentu Warszawskiego; w kamienicy S. Ducha przy Paulinach i Bramie Nowomiejskiéj mieszkający.

Obwieszczenie. Gdy ustawy Policyjne za przeszłego rządu wydane, całe prawie w niepamięć poszły, zna bydz swoim obowiązkiem, takowe publicznosci przypomnieć, iżby naycisley zachowane były, zwłaszcza pod karami dwóch do pięciu talerów nieodwrotnie zapłacić mianych, zakazuie, ażeby nikt bądź iakiegożkolwiek stanu i kondycyi z fayfką po ulicach, stajniach, wozowniach, podworzach chodzić, i tytuń palić nieważyl się, ponieważ zwyczaj ten naganny już po wiele razy pożarom ognia był przyczyną. W Poznaniu dnia 24. Października roku 1807.

Magistrat miasta Poznania.

Obwieszczenie. Sąd Pokoju Ziemianstwa Poznńskiego z nieukontentowaniem postrzeżę, że strony pozwane do tegoż Sądu naywięcey przez pełnomocników stawiennictwa swoje dopełnić chcą a pełnomocnicy raz przez delikatność, drugi raz przyz ścięsnioną sobie moc, zbliżyć się do zgody niemoga. Zamiar zatym tey magistratury poiednawczy chybionym bydz musi, i zdaie się indrecte, że strona przez pełnomocnika stawiająca pragnie uniknąć zgody, by Sędzia Pokoju przez wyłączenie rzeczy, propozycye do zgody Sądowi Ziemiańskiemu wystawiwszy, stan sprawy odkryć niemogł. Z tego więc powodu Sąd Pokoju oświadcza, iż odtąd wszystkie strony osobiście stawać powinny, wyiawszy ważne przyczyny, prawem przepisane, inaczey sprawy ich nieprzyjemie i zaświadczenia dotąd niewygotuie, dopukąd strony osobiście niestaną. Działo się w Poznaniu d. 30. Października 1807.

Zakrzewski.

Uwiedomienie. Ktoby chciał wieprze na wywar za miesięczną zapłatę 20 osmaków dać, może się ogłosić u pisarza sklepowego Baartha w Owinskach, który się na dobre paszenie i doyrzenie obowięzuie. Potrzebuie się także kularzy do robienia sążni pod pomyslnemi warunkami, którzy się u ekonoma Kady tu na mieyscu meldować mogą.

D O D A T E K DO GAZETY POZNANSKIEY Nr. 88.

Uwiedomienie. Tysiąc stuk drzewa owocowego w naylepszych gatunkach zimowych można dostać w Bardzie pod Wrześnią u ogrodowego Nowieckiego.

Uwiedomienie! Niży podpisanemu z Gostynskiego jarmarku do Modrza iadącemu, między Gluchowem i Piotrowem wsiami, w dystrykcie Kościańskim, z 28. na 29. dzień Października w nocy, uwiązany za bryczką koń, urwawszy się z uzdzeniem zginął, który koń mającey lat około 7, wzrostu sredniego, maści iasno gniady, nogi trzy pod pętliny białe, oraz gwiazdą na czole takową i garbo nosem; ktoby więc konia tego z chwytat lub onim wiedział, niech do Modrza w dystrykcie Kościańskim wiadomość da, a zato przyzwolit odbierze nadgrode. Działo się w Modrzu dnia 30. Października roku 1807.

Stanisław Dąbrowski.

Uwiedomienie. Na terminie dnia 4. Listopada r. b. mają byćż przedane publicznie na rozkaz Prześwietnego Sądu Appellacyjnego Bydgoskiego dwa konie gniade na Izbie Sądowej Powiatu Inowrocławskiego naywięcey podaiącemu. Uwiedomia się więc publiczność o tym przeto oraz zaprasza się, aby dnia rzeczzonego przed południem o godzinie 9. tu znaydowali się ogłosiłi swoje podania a naywięcey podaiący przybicia iemu za zapłatą natychmiast w gotowiznie spodziowacię może. W Inowrocławiu d. 20. Października 1807.

Sąd Powiatowy.

Do sprzedania. Domy mieszkalne, do masy konkursowej Jana Krysztofa Weickert należące, w ulicy tutejszey Kościańskiej stojące, i wraz z falbiernią i ogrodem na tal. 4568 dgr. 23 fen. 5 etaxowane, mają byćż na terminach dnia 5. Października, 4. Grudnia r. b. 13. Lutego roku przyszłego, z których ostatni jest zawity, więcę dającemu publicznie odprzedane. Maiący chęć kupna i zdolni posiadać rzeczzone nieruchomości zechcą stawić się na wyżeyoznaczonych terminach o godzinie 9. przedpołudniem i oświadczyć się do pro-

tokutu a potem spodziować się, iż sprzedaż na rzecz więcę dającego przyznana zostanie i na offer-ty po ostatnim terminie czynione żadnego względu nie będzie. Także wzywają się wszyscy niewiadomi pretendenci realni, aby sub poena praeculsi et perpetuisilentiu pretensye swoje na rzeczonych terminach likwidowali i udowodnili. Taxę budynkow odprzedac się mających przeyrzeć można w registraturze ruteyszey. W Lesznie d. 28. Lipca roku 1807. Burmistrz i Sąd.

Do przedania. Dom w mieście Grodzisku pod Nro. 24. w rynku z sklepami, murowanami, wraz i stajniami usposobiony, tak do winnego iako i korzennego handlu, tudzież w bliskości tego domu ogród, zasadzony drzewami: z mielcuchem i domkiem małym w tymże ogrodzie, dnia 16. Listopada, następującego zaś dnia cyna, futra, i różne sprzęty domowe przez dobrowolną licytacją za gotowe pieniądze sprzedane będą. Maiący ochotę kupna na przerzeczony termin zapraszają się.

Do przedania. Dom w Kościanie pod Nro. 52. naprzeciwko bramy Pozańskiey o dziewięciu Izbach, trzech komorach, z sklepem, stajniami, wozownią, drwalniami zdany na oberżę, jest zwolney ręki do sprzedania. Maiący wolę nabydź tę własność, niech się zgłosi do Ignacego Dygasiewicza mieszkającego pod Nro. 24. w rynku a tam się dowie o cenie. W Kościanie dnia 28. Października roku 1807.

Aukcyja. W Jarogniewicach mila od Kościana na dniu 13. Novembris r. b. zrana o 9tey godzinie mają się sprzedać ruchomości po zmarłym owczarzu Bernhardzie Koszewskim, składające się z różnych przętow gospodarskich i domowych wzywają się więc wszyscy, ktorzyby wolę mieli nabywać czego z tych rzeczy, aby się wczasie i na miescu wyznaczonym znaydowali, i spodzielali się, że więcę dającemu w monecie grubey, puszczone będą. Dań w Kościanie dnia 18. Października roku 1806.

Vigore Commissionis.

Citatio Edictalis. W sprawie rozwodowej Urodz. Xawery z Sztemborskich Skąpski powodki, na przeciw małżonkowi Urodz. Celestynowi Skąpskiemu oskarżonemu o nieważność małżeństwa, wyznaczony został termin na dzień 16. Grudnia r. b. Ponieważ Urodz. Skąpski z zapozwaniem wynaleziony być nie może i o miejscu jego gdzieby się znajdował, wiadomości nie masz; przeto publicznie przez krajowe gazety do stawienia się i odpowiedzi na wniesioną do sądu skargę zapożywa się: aby dnia tego w Kaliszu z rana o godzinie 9. przed sądem naszym osobiście, lub przez umocowanego pełnomocnika stawił się i na skargę przyzwolicie odpowiadał. W przypadku ochybienia terminu tego, a przynajmniej niezgłoszenia się in contumaciam sprawa ta osądzona by została. Dan w Kaliszu dnia 21. Września roku 1807.

Delegowany Konsystorza Kaliskiego Sąd.

X. Podbówicz.

Citatio Creditorum. Gdy do summy z szacunku kamienicy tu pod Nrem. 319. stojącej, teraz do mieszczanina Wojciecha Marchwickiego należącej, wynikającej, na instancję Sukcessorów To-

masza i Kataczyny Szypczyńskich, bywających iey właścicieli na mocy dekretu pod dniem dzisiejszym zapadłego process likwidacyjny otworzonym i termin likwidacyjny na dzień 17. Listopada r. b. przed południem o godzinie 9. przed IP. Assessorem Veite, wyznaczonym został, przeto wszyscy którzy do rzeczoney kamienicy lub summy z szacunku wypadającej pretensye takie, z którekolwiek źródła wynikające, mieć sądzą, zapożywiają się niniejszym publicznie, ażeby na ratuszu tutejszem w zwyczajney izbie naszej sądowej przed wyżej wspomnianym deputatem osobiście lub przez pełnomocnika prawem dozwolonych stanęli, swoje pretensye likwidowali, i one udowodnili, a tym końcem dowody, jeżeli się z dokumentów na piśmie będących składają z sobą przyniesli. Ci zaś wierzyciele, którzyby się nie stawili spodziewać się mają, iż z swolennymi pretensjami do kamienicy i summy szacunkowej prekludowani zostaną i wieczne milczenie przeciw okupicielowi i przeciw wierzycielom, między których summa ta szacunkowa będzie podzielona, im nakazane będzie. W Poznaniu dnia 6. Czerwca roku 1807.

Drukował Deker i Kompania w Poznaniu.